

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Aneks do Komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 1 września 2021 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej w roku 2023
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język ukraiński, część ustna
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2023 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2023 r. Termin poprawkowy – sierpień 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 czerwca 2022 r. (aktualizacja: 26 sierpnia 2022 r.)

Na podstawie art. 11 ust. 6 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹ w **Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 1 września 2021 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej w roku 2023**² wprowadza się następujące zmiany: zadania dotyczące lektur obowiązkowych nieujętych w wymaganiach egzaminacyjnych zostały anulowane – zaznaczono je przekreśleniem.

Na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret piąte ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³ oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie egzaminu maturalnego⁴ ogłaszam listę jawnych zadań w części ustnej **egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej obowiązującą w roku 2023**.⁵

1. Моральні цінності та чесноти як дороговказ майбутнім поколінням. Розглянь проблему, звертаючись до **Повчання дітям** Володимира Мономаха та вибраного літературного твору.
2. Які поради князя Володимира Мономаха актуальні сьогодні? Поміркуй над питанням, беручи до уваги **Повчання дітям** Володимира Мономаха та звернись до вибраного літературного твору.
3. Повчальна сила байки. Розкрий тему на основі байки **Бджола та Шершень** Григорія Сковороди і вибраного літературного твору.
4. Засудження паразитизму як способу життя. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги байку **Бджола та Шершень** Григорія Сковороди та вибраний літературний твір.
5. Як митці зображують козаків у літературних творах? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги відомі тобі уривки із поеми **Енеїда** Івана Котляревського та вибраний літературний твір.
6. Як митці розкривають моральні вади вищих шарів суспільства? Поміркуй над проблемою на основі відомих тобі уривків поеми **Енеїда** Івана Котляревського та іншого літературного твору.
7. Літературні твори як енциклопедія українського фольклору. Розглянь тему, спираючись на відомих тобі уривках поеми **Енеїда** Івана Котляревського та звернись до вибраного літературного твору.

¹ Dz.U. 2022, poz. 1116.

² Dokument jest dostępny pod adresem:

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/EM%20Komunikat%20o%20egzamini e%20ustnym%20z%20j%C4%99zyka%20ukrai%C5%84skiego.pdf

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, z późn. zm.

⁴ Dz.U. poz. 482.

⁵ Szczegółowy opis części ustnej egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego od roku szkolnego 2022/2023 (dla absolwentów 4-letniego liceum ogólnokształcącego oraz 5-letniego technikum) jest dostępny w [Informatorze o egzaminie maturalnym z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej](#). Niniejsza lista zadań jawnych określa **wyłącznie** zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w pierwszym zadaniu w zestawie egzaminacyjnym, który zdający będzie losował podczas części ustnej egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego w 2023 r. Niniejsza lista **nie wyczerpuje jednak** tematyki omawianej w zakresie każdej z lektur obowiązkowych. Lista ta **nie stanowi również** wytycznych dla nauczycieli określających wyłączną tematykę, która powinna być poruszana podczas zajęć. Znajomość problematyki lektur obowiązkowych sprawdzana będzie również w części pisemnej egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego, także w zakresie, którego nie obejmuje niniejszy *Komunikat*.

8. Народна обрядовість у літературних творах. Проаналізуй тему на основі комедії **Сватання на Гончарівці** Григорія Квітки–Основ'яненка та вибраного літературного твору.
9. Як митці зображують комічних персонажів? Дай відповідь на запитання, звертаючись до комедії **Сватання на Гончарівці** Григорія Квітки–Основ'яненка та вибраного літературного твору.
10. Проблема соціальної нерівності. Розглянь тему на основі комедії **Сватання на Гончарівці** Григорія Квітки–Основ'яненка та вибраного літературного твору.
11. Різне розуміння щастя батьками і дітьми. Поміркуй над проблемою, спираючись на комедію **Сватання на Гончарівці** Григорія Квітки–Основ'яненка та вибраний літературний твір.
12. Як людина переживає почуття самотності? Дай відповідь на запитання, звертаючись до поеми **Катерина** Тараса Шевченка і вибраного літературного твору.
13. Як соціальні норми впливають на долю людини? Проаналізуй проблему на основі поеми **Катерина** Тараса Шевченка та вибраного літературного твору.
14. Мотив забороненої любові. Поміркуй над проблемою на основі поеми **Катерина** Тараса Шевченка та вибраного літературного твору.
15. Критика самодержавства та засудження вищих шарів суспільства. Розглянь проблему на основі поеми **Сон (У всякого своя доля...)** Тараса Шевченка та вибраного літературного твору.
16. Критичне зображення різних суспільних шарів. Проаналізуй тему на основі поеми **Сон (У всякого своя доля...)** Тараса Шевченка та вибраного літературного твору.
17. З якою метою митці використовують мотив сну в літературних творах? Проаналізуй проблему, беручи до уваги оповідання **Сон** Марка Вовчка та вибраний літературний твір.
18. Пророчі сни і юна любов. Розглянь тему на основі оповідання **Сон** Марка Вовчка та вибраного літературного твору.
19. Як митці зображують молодість і старість? Розкрий тему, беручи до уваги роман **Кайдашева сім'я** Івана Нечуй-Левицького і вибраний літературний твір.
20. Зображення сім'ї у літературі. Розкрий тему, беручи до уваги роман **Кайдашева сім'я** Івана Нечуй-Левицького і вибраний літературний твір.
21. Конфлікт поколінь та його наслідки. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги повість **Кайдашева сім'я** Івана Нечуй-Левицького та інший літературний твір.
22. Різні образи жінок представлені в літературних творах. Поміркуй над проблемою, звертаючись до повісті **Кайдашева сім'я** Івана Нечуй-Левицького та вибраного літературного твору.
23. Патріархальні сімейні стосунки відображені в літературних творах. Розглянь проблему на основі повісті **Кайдашева сім'я** Івана Нечуй-Левицького та вибраного літературного твору.
24. Засоби сатиричного зображення суспільства в літературних творах. Розглянь проблему, беручи до уваги комедію **За двома зайцями** Михайла Старицького та вибраний літературний твір.
25. Зображення українського міщанства в літературних творах. Розглянь тему на основі комедії **За двома зайцями** Михайла Старицького та вибраного літературного твору.
26. Бажання розбагатіти за будь-яку ціну. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги комедію **За двома зайцями** Михайла Старицького та вибраний літературний твір.

27. Поясни, як письменники описують дитинство? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору **Малий Мирон** Івана Франка і вибраного літературного твору.
28. Образ дитини у літературі. Розглянь тему, звертаючись до оповідання **Малий Мирон** Івана Франка і вибраного літературного твору.
29. Перспективи розвитку бідної сільської дитини. Поміркуй над проблемою на основі оповідання **Малий Мирон** Івана Франка та вибраного літературного твору.
30. Поміркуй над ознаками «харизматичного» лідера, беручи до уваги поему **Мойсей** Івана Франка та звернись до вибраного літературного твору.
31. Взаємини вождя і народу. Проаналізуй тему, беручи до уваги поему **Мойсей** Івана Франка та вибраний літературний твір.
32. Яка роль Біблії в культурі? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги поему **Мойсей** Івана Франка і вибраний літературний твір.
33. Самотність пророка у прагненні до мети. Розглянь тему на основі поеми **Мойсей** Івана Франка та вибраного літературного твору.
34. Зрада народу задля власної користі відображена в літературних творах. Розглянь проблему на основі повісті **Захар Беркут** Івана Франка та вибраного літературного твору.
35. Єдність народу – запорука перемоги і збереження держави. Поміркуй над питанням, беручи до уваги повість **Захар Беркут** Івана Франка та вибраний літературний твір.
36. Сила кохання і чесності. Розглянь тему на основі повісті **Захар Беркут** Івана Франка та іншого літературного твору.
37. Значення громади в житті людини. Поміркуй над темою, беручи до уваги повість **Захар Беркут** Івана Франка та вибраний літературний твір.
38. Проблема морального вибору. Розглянь тему на основі повісті **Захар Беркут** Івана Франка та іншого літературного твору.
39. Світ людей і світ фантастичних істот. Розглянь тему на основі драми–феєрії **Лісова пісня** Лесі Українки та вибраного літературного твору.
40. Зіткнення душевної краси з приземленими буднями. Розглянь тему на основі драми–феєрії **Лісова пісня** Лесі Українки та вибраного літературного твору.
41. Трагедія самозради – шлях до самознищення. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги драму–феєрію **Лісова пісня** Лесі Українки та вибраний літературний твір.
42. Сила відчуття краси і щастя. Розглянь тему на основі драми–феєрії **Лісова пісня** Лесі Українки та вибраного літературного твору.
43. Любов і зрада відображені в літературних творах. Проаналізуй проблему на основі відомих тобі уривків із повісті **В неділю рано зілля копала** Ольги Кобилянської та вибраного літературного твору.
44. Різні обличчя любові. Розглянь тему на основі відомих тобі уривків із повісті **В неділю рано зілля копала** Ольги Кобилянської та вибраного літературного твору.
45. Порушення норм суспільної моралі як причина нещасної долі людини. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги твір **В неділю рано зілля копала** Ольги Кобилянської та вибраний літературний твір.
46. Моральні дилеми героїв. Розглянь тему на основі відомих тобі уривків із повісті **В неділю рано зілля копала** Ольги Кобилянської та вибраного літературного твору.
47. Три особистості – три світи. Поміркуй над проблемою, звертаючись до новели **Valse melancolique** Ольги Кобилянської та вибраного літературного твору.

48. Який вплив на людину має мистецтво? Поміркуй над проблемою, звертаючись до новели **Valse melancholique** Ольги Кобилянської та іншого літературного твору.
49. Яке значення для жінки має свобода вибору? Поміркуй над питанням на основі новели **Valse melancholique** Ольги Кобилянської та вибраного літературного твору.
50. Любов до краси і прагнення до гармонії та досконалості. Розглянь тему, беручи до уваги новелу **Valse melancholique** Ольги Кобилянської та вибраний літературний твір.
51. Як людина переживає втрату батьківщини? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Василя Стефаника **Камінний хрест** і вибраного літературного твору.
52. Любов до землі відображена в літературних творах. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги новелу **Камінний хрест** Василя Стефаника та вибраний літературний твір.
53. Які емоції переживає людина, що зіткнулася з проблемою еміграції? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Василя Стефаника **Камінний хрест** і вибраного літературного твору.
54. Жертовність материнської і батьківської любові. Поміркуй над проблемою, звертаючись до твору Василя Стефаника **Камінний хрест** та вибраного літературного твору.
55. Яка роль місць нашого народження й молодості в пізнішому житті? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Василя Стефаника **Камінний хрест** і вибраного літературного твору.
56. Масове зубожіння селян у кінці XIX ст. та його наслідки. Проаналізуй проблему на основі новели **Камінний хрест** Василя Стефаника та вибраного літературного твору.
57. Образ природи в літературі. Розкрий тему, беручи до уваги новелу Михайла Коцюбинського **Intermezzo** і вибраний літературний твір.
58. Що приносить людині щастя? Розкрий тему, беручи до уваги новелу Михайла Коцюбинського **Intermezzo** і вибраний літературний твір.
59. Гармонія людини і природи. Поміркуй над темою, беручи до уваги новелу **Intermezzo** Михайла Коцюбинського та вибраний літературний твір.
60. Що дає людині контакт з природою? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Михайла Коцюбинського **Тіні забутих предків** і вибраного літературного твору.
61. Як митці представляють у творах проблему життя і смерті? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Михайла Коцюбинського **Тіні забутих предків** і вибраного літературного твору.
62. Як письменники описують кохання? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Михайла Коцюбинського **Тіні забутих предків** і вибраного літературного твору.
63. Язичництво і християнство зображене в літературних творах. Поміркуй над проблемою на основі повісті **Тіні забутих предків** Михайла Коцюбинського та вибраного літературного твору.
64. Єдність людини і природи. Проаналізуй тему, беручи до уваги повість **Тіні забутих предків** Михайла Коцюбинського та вибраний літературний твір.

65. З якими наслідками пов'язана еміграція? Розглянь проблему на основі вірша **Журавлі** Богдана Лепкого та іншого літературного твору.

Видиш, брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнурком
Журавлі в вирій.

Чути: кру! Кру! Кру!
В чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру.

Мерехтять в очах
Безконечний шлях,
Гине, гине в синіх хмарах
Слід по журавлях.

www.ukrlib.com.ua

66. Яке значення для людини можуть мати спогади з дитинства? Дай відповідь на запитання, звертаючись до вірша Богдана Ігоря Антонича **Елегія про співучі двері** і вибраного літературного твору.

Співучі двері, сивий явір,
старий, мальований поріг.
Так залишилися в уяві
місця дитячих днів моїх,
так доховала пам'ять хлопця
затьмарені вже образи,
такий обмежений став обсяг
тієї пісні, що дрижить,
яка зворушенням хвилює,
та все ж без зайвої сльози
пейзажі споминів малює.
І хочу знову пережити
хлоп'ячі радощі та бурі.
Швидкіш струмує в жилах кров,
і сяють щастям очі хмурі,
в долоні легшає перо. [...]
Ще пам'ятаю: на воді
дрижачі іскри ранок сіє.
Ще пам'ятаю: білий дім,
де стіни з дерева та мрії.
Ще пам'ятаю: в сонці міст
рудий хребет ліниво гріє,
неначе велетенський кіт,
що в сні ледачим очі щупить.
І дім і міст, мабуть, стоять,
але для мене вже минули

і тільки спомином горять.
Неситий крук над мостом крякав,
плило рікою сонце в світ.
Туди ходив ловити раки,
коли мені було п'ять літ.
Колола пальчики шипшина,
устами ссав солодку кров.
На зорі задививсь хлопчина,
але своєї не знайшов.

Б.І. Антонич, *Елегія про співучі двері*, [в:] Б.І. Антонич, *Повне зібрання творів*, Львів 2009, с.118–122.

67. Як митці зображують негативні риси людини? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору **Чухраїнці** Остапа Вишні і вибраного літературного твору.
68. Роль словесного гумору та гумористичного зображення персонажів. Розглянь тему, беручи до уваги гумореску **Чухраїнці** Остапа Вишні та вибраний літературний твір.
69. Засоби комічного у літературних творах. Розглянь тему на основі гуморески **Чухраїнці** Остапа Вишні та вибраного літературного твору.
70. Розкриття негативних рис народу за допомогою гумору. Поміркуй над темою на основі гуморески **Чухраїнці** Остапа Вишні та вибраного літературного твору.
71. Як митці у своїх творах розкривають образ матері? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Миколи Хвильового **Я (Романтика)** і вибраного літературного твору.
72. Поведінка людини в ситуації вибору. Поміркуй над проблемою, звертаючись до твору Миколи Хвильового **Я (Романтика)** і вибраного літературного твору.
73. Яка роль ідеалів в житті людини? Поміркуй над проблемою, звертаючись до твору Миколи Хвильового **Я (Романтика)** і вибраного літературного твору.
74. Як у літературі митці зображують позитивних і негативних героїв? Дай відповідь на запитання, звертаючись до твору Миколи Хвильового **Я (Романтика)** і вибраного літературного твору.
75. Добро і зло зображене в літературних творах. Поміркуй над проблемою, звертаючись до твору Миколи Хвильового **Я (Романтика)** і вибраного літературного твору.
76. Які наслідки несе за собою фанатичне підпорядкування ідеї? Проаналізуй проблему на основі новели **Я (Романтика)** Миколи Хвильового та вибраного літературного твору.
77. Яку роль в житті людини відіграє мистецтво? Поміркуй над проблемою, звертаючись до відомих тобі уривків із твору Валер'яна Підмогильного **Місто** і вибраного літературного твору.
78. Конфлікт між людьми з різними світоглядами. Проаналізуй проблему на основі відомих тобі уривків роману **Місто** Валер'яна Підмогильного та вибраного літературного твору.
79. Простір міста як мотив літературного твору. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги відомі тобі уривки роману **Місто** Валер'яна Підмогильного та вибраний літературний твір.
80. Вплив міста на людину. Проаналізуй тему на основі відомих тобі уривків роману **Місто** Валер'яна Підмогильного та вибраного літературного твору.

81. Відвага і відданість рідній країні зображена в літературних творах. Проаналізуй проблему на основі вірша **Пам'яті тридцяти** Павла Тичини та вибраного літературного твору.

На Аскольдовій могилі
Поховали їх –
Тридцять мучнів українців,
Славних, молодих...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт! –
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадника рука? –
Квітне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...
На кого завзявся Каїн?
Боже, покарай! –
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. –
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

www.ukrlib.com.ua

82. Як митці передають ніжні почуття любові в літературних творах? Відкажи на запитання, беручи до уваги вірш **О, панно Інно, панно Інно!** Павла Тичини та вибраний літературний твір.

О панно Інно, панно Інно!
Я – сам. Вікно. Сніги...
Сестру я Вашу так любив –
Дитинно, злотоцінно.
Любив? – Давно. Цвіли луги...
О любя Інно, ніжна Інно,
Любові усміх квітне раз – ще й тлінно.
Сніги, сніги, сніги...
Я Ваші очі пам'ятаю,
Як музику, як спів.
Зимовий вечір. Тиша. Ми.
Я Вам чужий – я знаю.
А хтось кричить: ти рідну стрів!
І раптом – небо... шепіт гаю...
О ні, то очі Ваші. – Я ридаю.
Сестра чи Ви? – Любив...

www.ukrlib.com.ua

83. Жорстокі картини Голодомору відображені в літературних творах. Розглянь проблему, беручи до уваги роман **Марія** Уласа Самчука та вибраний літературний твір.
84. Тяжка доля жінки-селянки. Розглянь проблему на основі роману **Марія** Уласа Самчука та вибраного літературного твору.
85. Протистояння добра злу. Поміркуй над темою на основі роману **Марія** Уласа Самчука та вибраного літературного твору.
86. Українське село змальоване в літературних творах. Поміркуй над темою, беручи до уваги роман **Марія** Уласа Самчука та вибраний літературний твір.
87. Трагічна доля родини у час Голодомору. Розглянь проблему на основі роману **Марія** Уласа Самчука та вибраного літературного твору.
88. Доля незалежного митця у тоталітарній системі. Розглянь тему, беручи до уваги відомі тобі частини **Таборового зошита** Василя Стуса та інший літературний твір.
89. Чи за волю варто заплатити кожну ціну? Дай відповідь на запитання, звертаючись до вірша Василя Стуса **Ярій душе** і вибраного літературного твору.

Пам'яті А. Г.

Ярій, душе. Ярій, а не ридай.
 У білій стужі сонце України.
 А ти шукай – червону тіль каліни
 на чорних водах – тіль її шукай,
 де жменька нас. Малесенька шопта
 лише для молитов і сподівання.
 Усім нам смерть судилася зарання,
 бо калинова кров – така ж крута,
 вона така ж терпка, як в наших жилах.
 У сивій завірюсі голосінь
 ці грона болю, що падуть в глибінь,
 безсмертною бідкою окошились.

<http://bukvoid.com.ua>

90. Роздвоєння душі та його наслідки. Розглянь проблему, звертаючись до відомих Тобі уривків із твору **Маруся Чурай** Ліни Костенко та іншого літературного твору.
91. Роль пісні в житті українського народу. Поміркуй над темою, беручи до уваги роман у віршах **Маруся Чурай** Ліни Костенко та вибраний літературний твір.
92. Зразок жіночої краси та духовного багатства. Поміркуй над темою на основі роману у віршах **Маруся Чурай** Ліни Костенко та вибраного літературного твору.
93. Любов без компромісів. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги роман у віршах **Маруся Чурай** Ліни Костенко та вибраний літературний твір.
94. Як у літературі може бути представлена родинна традиція? Дай відповідь на запитання, звертаючись до вірша Дмитра Павличка **Два кольори** і вибраного літературного твору.

Як я малим збирався навесні
 Піти у світ незаними шляхами,

Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками.

Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори мої, два кольори:
Червоне – то любов, а чорне – то журба.

Мене водило в безвісті життя,
Та я вертався на свої пороги,
Переплелись, як мамине шиття,
Мої сумні і радісні дороги.
Мені війнула в очі сивина,
Та я нічого не везу додому,
Лиш згорточок старого полотна
І вишите моє життя на ньому.

<https://maximum.fm>

95. Пошуки життєвого шляху. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги відомі туривки роману-балади **Дім на горі** Валерія Шевчука та вибраний літературний твір.
96. Поміркуй над проблемою відносин між поколіннями, звертаючись до відомих тобі уривків із твору Наталки Сняданко **Колекція пристрастей, або Пригоди молодої українки** і вибраного літературного твору.
97. Подорож як мотив художнього твору. Поміркуй над проблемою, звертаючись до відомих тобі уривків із твору Наталки Сняданко **Колекція пристрастей, або Пригоди молодої українки** і вибраного літературного твору.
98. Проблеми підлітків у пострадянській дійсності. Поміркуй над темою, беручи до уваги відомі тобі уривки повісті **Колекція пристрастей, або Пригоди молодої українки** Наталки Сняданко та вибраний літературний твір.
99. Проблема загубленої у Чорнобильській зоні людини. Поміркуй над темою, беручи до уваги відомі тобі уривки п'єси **На початку і наприкінці часів** Павла Ар'є та інший літературний твір.
100. Що таке зона відчуження? Поміркуй над проблемою на основі відомих тобі уривків п'єси **На початку і наприкінці часів** Павла Ар'є та вибраного літературного твору.

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
DYREKTOR

dr Marcin Smolik